

Нејасно дефинисање простора

Друго бијенале југословенске ликовне уметности у Народном музеју у Зрењанину

Да се уметничка дела опирају строгим класификацијама одавно је познато. Овогодишње Бијенале југословенске ликовне уметности у организацији Савремене галерије из Зрењанина даје повода за поновно утврђивање ове истине. Изложба насловљена: „Предео као повод — простор као исходиште“, конципирана прешироко, за сликарство скоро таутолошким и тешко ухватљивим одредницама, имала је амбицију да из појединих углова расветли неколике приступе проблематици простора у савременој сликарској пракси.

Концепција је обухватила шест проблемских целина, с тим да је сваки од селектора у оквиру свог избора реализовао једну од њих. Александер Басин презентовао је радовима протагониста и следбеника нове фигурације лично схватање „урбаног предела“, Мелиха Хусеиновић се определила за тумачење „имагинарног предела“, Викторија Васев Димеска прати „перформанс“ у Македонији, док Зденка Руса интересује однос „природа и уметност“, а Ирину Суботић „уметност у галерији“.

Ђорђе Јовић, осетивши опасност од могућег критичарско-теоријског застрањивања, учинио је избор између оних уметника у чијим поетикама савремено схваћени пејзаж заузима битно место. Својим ставом он повезује ову манифестацију са изложбом „Југословенски пејзаж '74“ која јој је претходила, док наслов његовог текста у каталогу „Предео као предео! Шта је то?“ већ упућује на сву релативност постављене тезе.

У незавидној ситуацији, између Сциле и Харибде проблематичних теоријских образложења, добро се снашао и Зденко Рус, определивши се за радове оних аутора који су у једном тренутку

стваралаштва били упућени на директан контакт са природом као медијем уметничког изражавања. Питање места саме реализације оваквих настојања, односно дилеме „у галерији или не“, мањег је значаја, јер се са уметничком делатношћу ове врсте махом упознајемо посредством галеријских поставки. Због своје појмовне и терминолошке растегљивости неубедљиво делују и тезе о урбаном и имагинарном пределу у просторима уметничке слике, и поред тога што их заступају успела остварења.

Ова запажања допринела су да коначни утисак о изложби наликује својом двојношћу познатој анегдоти о успелој операцији и преминулом пацијенту. Друго зрењанинско бијенале ликовне уметности остаће у сећању по томе што је окунило бројне значајне ауторе са радовима који их у већини случајева достојно репрезентују. Мислимо првенствено на остварења Б. Бема, М. Б. Протића, С. Ђелића, С. Трајковића, М. Првачког, М. Черимагића, В. Попржан, Е. Шуберт, З. Мандића, Д. Перчинкова, З. Кесера и Д. Тодоровића.

Истовремено, не верујемо да ће и један посетилац и после обиласка свих сала Народног музеја у Зрењанину имати неко одређеније мишљење о „пределу као поводу и простору као исходишту“ за уметност која се зове сликарство. Савремени ликовни израз изградио је отворен, динамичан и еластичан простор, који сходно општем релативистичком духу наше епохе, нема чврсто одређене константе и параметре, па је због тога и способан да се лако трансформише, брзо структурира и једноставно поруши.

А. Ђурић